

Nr 49.

Ankom till riksdagens kansli den 10 maj 1926 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa bestämmelser för förste provinsialläkare och provinsialläkare i fråga om rätt till pension.

I en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1926 dagtecknad proposition nr 156, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen besluta, att för ordinarie tjänsteman, å vilken avlöningsreglementet för förste provinsialläkare och provinsialläkare erhåller tillämpning, skall i fråga om rätt till pension samt skyldighet att avgå från tjänsten tills vidare och intill dess annorledes varder förordnat gälla vad i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension stadgas, dock med iakttagande i tillämpliga delar av föreskrifterna i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 456) med bestämmelser för vissa tjänstemän vid statsdepartement och andra till den civila statsförvaltningen hörande verk i fråga om rätt till pension, varvid förste provinsialläkare skall anses likställd med tjänsteman i trettionde lönegraden och provinsialläkare med tjänsteman i tjugusjunde lönegraden.

Kungl. Maj:ts föreliggande framställning är föranledd av det i propositionen nr 74 till innevarande års riksdag framlagda förslaget till lönereglering för förste provinsialläkare och provinsialläkare. Sistnämnda förslag innebär, att för ifrågavarande läkare skulle gälla ett särskilt avlöningsreglemente samt att lönerna skulle bestämmas för förste provinsialläkare till samma belopp som tillkomma befattningshavare i 30:e lönegraden i den för statsdepartement m. fl. verk gällande löneplanen och för provinsialläkare enligt särskilda lönegrupper, varvid huvudgruppen av tjänsterna skulle tilldelas löner med utgångspunkt från lönebeloppen i 26:e lönegraden av nämnda löneplan.

För förste provinsialläkare och provinsialläkare gälla i fråga om pensionering för närvarande bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension. Pensionsunderlagen, som enligt pensionslagens föreskrifter motsvara lön vid vederbörande befattning, uppgå efter intjänande av de i gällande avlöningsstat upptagna ålderstilläggen för förste provinsialläkare till 6,000 kronor och för provinsialläkare till 5,000 kronor.

Beträffande de befattningshavare inom den allmänna civilförvaltningen, vilkas avlöningsförhållanden reglerats efter det nya lönesystemet, gälla i pensionshänseende bestämmelserna i nyssnämnda lag angående civila tjänstinnehavares rätt till pension, dock med vissa kompletterande stadganden av provisorisk natur, vilka meddelats i anslutning till nya löneregleringar. För statsdepartement m. fl. till den civila statsförvaltningen hörande verk hava dylika stadganden utfärdats genom kungörelse den 29 juni 1921 (nr 456) med vissa däri sedermera och senast genom kungörelse den 12 juni 1925 (nr 277) gjorda ändringar.

1902 års löneregleringskommitté har i samband med löneregleringsförslaget framlagt förslag till ett provisoriskt ordnande av pensionsförhållandena för provinsialläkarkåren enligt liknande grunder som de, vilka gälla enligt förberörda kungörelse den 29 juni 1921 (nr 456). Härvid borde förste provinsialläkare likställas med tjänstemän i 30:e lönegraden och provinsialläkare med tjänstemän 26:e lönegraden.

Beträffande detta förslag har *statskontoret*, vad angår pensionsunderlaget för provinsialläkare, anfört huvudsakligen följande:

Då enligt förslaget provinsialläkare skulle i pensionshänseende likställas med tjänstemän i 26:e lönegraden och alltså erhålla ett pensionsunderlag av 5,724 kronor, finge statskontoret fästa uppmärksamheten därpå, att provinsialläkare, som intjänat båda ålderstilläggen och uppfyllt villkoren för erhållande av hel pension, enligt nu gällande bestämmelser komme i åtnjutande av dels pension å 5,000 kronor, dels förhöjningar enligt kungörelsen den 18 juni 1925 med bestämmelser om ny pension (nr 280) med tillhopa 880 kronor så att sammanlagda pensionsförmånen, oberäknat dyrtidstillägg, uppginge till 5,880 kronor. Vid bifall till föreliggande förslag skulle visserligen högsta provinsialläkarpension av äldre typ minskas till 5,760 kronor, men alltså fortfarande bliva högre än den föreslagna nyreglerade pensionen. Med hänsyn härtill och då för befattningshavare, vilkas avlöning, såsom vore förhållandet enligt den föreslagna löneregleringen, avpassades med hänsyn till att extra inkomster enligt fastställd taxa åtnjöttes i tjänsten, i åtskilliga fall fastställdes högre pensionsunderlag än som tillkomme annan befattningshavare med motsvarande fast avlöning, såsom exempelvis nu gällde för häradshövdingar, länsveterinärer och lantmätare, syntes det kunna ifrågasättas, huruvida icke pensionsunderlaget för provinsialläkare borde bestämmas till något högre belopp än som föreslagits, exempelvis till det belopp av 6,000 kronor, som enligt förenämnda kungörelse vore bestämt såsom underlag för beräkandet av förhöjning II åt pensionerad provinsialläkare med pension av äldre typ.

I anslutning till statskontorets uppfattning har *departementschefen* förordat att provinsialläkarna i pensionshänseende likställas med tjänstemän i 27:e lönegraden.

Vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag skulle pensionsunderlagen komma att utgöra för förste provinsialläkare 6,996 kronor för manlig och 6,684 kronor för kvinnlig tjänstinnehavare och för provinsialläkare 6,036 kronor för manlig och 5,724 kronor för kvinnlig tjänstemän.

Utskottet vill erinra, att statsutskottet i utlåtande den 23 april 1926 nr 92 tillstyrkt bifall till Kungl. Maj:ts förenämnda förslag beträffande lönereglering för förste provinsialläkare och provinsialläkare, ävensom att riksdagen numera bifallit vad statsutskottet i berörda utlåtande hemställt.

Då Kungl. Maj:ts förslag beträffande pensionsförhållandena för provinsialläkarkåren icke givit utskottet anledning till erinran, har utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts föreliggande proposition.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

Stockholm den 10 maj 1926.

På bankoutskottets vägnar:

K. J. GUSTAFSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Gustafsson* i Stensholm, *Pettersson* i Olovstorp, *Dalberg*, *Enhörning*, *Bondeson*, *Ström*, *Östergren* och *Bodin*; samt
av andra kammaren: herrar *Winkler*, *Bäcklund*, *Ryberg*, *Kloo*, *Höglund*, *Törnkvist* i Bjuv, *Wikström* och *Uddenberg* i Varberg.
